

POSTANOWIENIE

Dnia 26 listopada 2009 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Barbara Myszka (przewodniczący)

SSN Mirosław Bączyk (sprawozdawca)

SSN Grzegorz Misiurek

w sprawie z powództwa kuratora spadku po Zdzisławie G.
przeciwko Barbarze H. – K.
o unieważnienie umowy albo o stwierdzenie nieważności umowy,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 26 listopada 2009 r.,
zażalenia powoda
na postanowienie Sądu Apelacyjnego
z dnia 9 lipca 2009 r.,

I oddala zażalenie;

**II przyznaje od Skarbu Państwa - Sądu Apelacyjnego adwokatowi
W. K. kwotę 5400 (pięć tysięcy czterysta) zł powiększoną o 22 %
podatku VAT tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy
prawnej udzielonej z urzędu.**

Uzasadnienie

Postanowieniem z dnia 9 lipca 2009 r. Sąd Apelacyjny odrzucił skargę kasacyjną powoda - kuratora spadku po Z. G., złożoną od wyroku Sądu Apelacyjnego z dnia 10 grudnia 2008 r. Odrzucenie to nastąpiło z tej racji, że powód (kurator) nie wniósł odpowiedniej opłaty od skargi, nie złożył też stosownego wniosku o zwolnienie go do kosztów sądowych. Kuratora spadku, ustanowionego dla zabezpieczenia spadku i zarządu majątkiem spadkowym, nie obejmuje ustawowe zwolnienie od kosztów sądowych. Zgodnie z art. 8 ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zmianie ustawy - kodeks postępowania cywilnego (...) (Dz.U. nr 234, poz. 1571), przepisy tej ustawy stosuje się w zasadzie do postępowań wszczętych po dniu jej wejścia w życie, przy czym ustawa nowelizacyjna uchyliła jednocześnie art. 130² § 3 k.p.c.

W zażaleniu na postanowienie z dnia 9 lipca 2009 r. powód (kurator spadku) zarzucił obrazę art. 96 ust. 1 pkt 5 i ust. 2 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. nr 169, poz. 1398 ze zm., cyt., dalej jako „ustawa z dnia 28 lipca 2005 r.”) i wnosił o uchylenie zaskarżonego postanowienia. Wywodził, że wskazane przepisy zwalniają kuratora spadku od obowiązku uiszczenia kosztów sądowych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 96 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r., nie ma obowiązku uiszczenia kosztów sądowych kurator wyznaczony przez sąd orzekający lub sąd opiekuńczy dla danej sprawy. Powstaje kwestia, czy przepis ten ma zastosowanie do wszystkich kuratorów ustanowionych przez sąd czy tylko do niektórych ich kategorii. W literaturze trafnie zwrócono uwagę na potrzebę odróżniania dwóch postaci kurateli, tj. kurateli procesowej (związanej z postępowaniem) i kurateli prawa materialnego, w zakresie której obowiązki kuratora są szeroko określone i niekoniecznie pozostają w związku z określonym postępowaniem. Kurator procesowy zostaje ustanowiony przez sąd orzekający lub sąd opiekuńczy w celu podejmowania czynności procesowych w danej sprawie. Do tej grupy kuratorów należy zaliczyć, np. kuratora ustanowionego przez sąd opiekuńczy ze względu na niemożność reprezentowania określonej osoby przez jej

przedstawiciela ustawowego (art. 99 k.r.i.o.; zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 listopada 2006 r., I CZ 101/06, niepubl.). Kurator spadku, ustanowiony przez sąd spadku (art. 666 § 1 k.p.c.), należy na pewno do drugiej grupy kuratorów, nie jest on bowiem ustanowiony jedynie w celu podejmowania czynności procesowych w określonej sprawie. Obowiązki kuratora spadku należą z natury rzeczy do powinności pozaprocesowych. Jego podstawowe obowiązki (pozaprocesowe) to poszukiwanie spadkobierców w celu zawiadomienia ich o otwarciu spadku (art. 667 § 1 k.p.c.) oraz zarządzanie majątkiem spadkowym pod nadzorem sądu (art. 667 § 2 k.p.c.). W sprawach dotyczących zarządu spadkiem kurator może pozywać i być pozywany. Do grupy kuratorów prawa materialnego można także zaliczyć też, np. kuratora ustanowionego dla osoby niepełnosprawnej (curator debilis, art. 183 k.r.i.o.).

W związku z tym, że ze zwolnienia ustawowego od kosztów sądowych korzystają jedynie kuratorzy procesowi (art. 96 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r.), nie można podzielić stanowiska skarżącego, iż zwolnieniem takim objęci są także kuratorzy prawa materialnego, w tym - kurator spadku ustanowiony na podstawie art. 666 § 1 k.p.c. Należy zatem przyjąć, że kurator spadku (art. 666 § 1 k.p.c.) nie jest zwolniony od obowiązku uiszczania kosztów sądowych na podstawie art. 96 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 28 lipca 2008 r.

W tej sytuacji należało oddalić zażalenie kuratora jako nieuzasadnione (art. 394¹ § 3 k.p.c. w zw. z art. 398¹⁴ k.p.c.). O kosztach postępowania zażaleniowego orzeczono stosownie do art. 98 k.p.c., art. 108 § 1 k.p.c. i §§ 6, 13, 19-20 rozporządzenia MS z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (...) (Dz.U. nr 163, poz. 1348 ze zm.).